

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

opm. 14 '02
eb

poprzedni nr 244/853

14 '03ald

Pom. ODR
"Grunwald" ~ L W L
† Ciesielski Wacław
ps. "Roman"

M-244/853 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

.....
.....
ZWZ -

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 7 s. 1-9

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 54

VI. Fotografie dwa albumy i fotografie

II. Materiały uzupełniające relikw: Ciesielski
Wacław

1. Wacław Ciesielski (biogram) [w:] „Zastuseni Pomorskie”, Gdańsk 1989 k. 2 s. 1-3
2. Śleski Jerzy „Wacław Ciesielski” [w:] „Polska Walczka”, Inst. Wyd. PAX, K-wa
mskopiis (wypis) k. 1 s. 4-5
3. Wiktor Pepliniski, biogram Ciesielskiego
Wacława, [w:] Słownik biograficzny Pomorski
Mazowieckiego, Gdańsk 1992 r., s. 221-222,
kserokop. k. 1 s. 66
4. art. K. Przybyrzewski, Zamordowany
w obozie za polską sprawę, Nowości,
nr 10/2007 z 12.01.2007, oryg. k. 1 s. 7
5. Ciesielski Wacław (biogram) [w:] Komonowski K., Konspiracja pomorska
1939-1947, Selsytkom, Gdańsk 1993,
s. 42 - kserokop. k. 2 s. 8-9

„Zostawim Pomorzanie ...” Gdansk 1989 A

WACŁAW CIESIELSKI
(1898—1941),
dziennikarz, działacz Narodo-
wej Demokracji na Pomorzu
Gdańskim, współorganizator
organizacji konspiracyjnej
„Grunwald”

Wacław Ciesielski urodził się w dniu 6 września 1898 r. we wsi Orłowo, pow. Wąbrzeźno, w rodzinie chłopskiej jako syn Wacława i Heleny z domu Czarnoty-Bojarskiej. Do 9. roku życia uczęszczał do szkoły ludowej we wsi rodzinnej, a następnie pobierał naukę w gimnazjum w Chełmnie. Edukację tę zmuszony był przerwać w 1917 r. na skutek powołania do służby w wojsku niemieckim. Kolejne dwa lata spędził w okopach żołnierskich na froncie zachodnim. Po zakończeniu pierwszej wojny światowej wrócił do rodzinnego Orłowa, skąd w styczniu 1919 r. zaciągnął się do Wojska Polskiego. W jego szeregach przeżył kampanię w wojnie polsko-radzieckiej. Zwolniony w 1921 r., zapisał się na Uniwersytet Poznański, gdzie studiował prawo i ekonomię polityczną.

W czasie studiów związał się blisko z ruchem narodowym młodzieży akademickiej. Był m.in. jednym ze współzałożycieli i kierowników korporacji „Baltia”. Po zakończeniu nauki w 1926 r. objął stanowisko kierownika nowo powstałego Uniwersytetu Ludowego w Zagórzcu pod Sosnowcem, gdzie pozostał do chwili likwidacji tej placówki w 1928 r. Następnie przeniósł się na Pomorze, gdzie najpierw objął redakcję „Gazety Bydgo-

skiejskiej", a wkrótce potem wyjechał do Tczewa i pracował tam w „Gońcu Pomorskim”, piśmie związanym blisko z wydawanym przez kurię biskupią w Pelplinie „Pielgrzymem”. Od połowy lat trzydziestych aż do chwili wybuchu drugiej wojny światowej W. Ciesielski był zatrudniony w wydawanym w Toruniu „Słowie Pomorskim”, jednym z podstawowych organów prasowych endencji w Polsce międzywojennej.

Równoległe do działalności dziennikarskiej Ciesielski robił karierę polityczną w Stronnictwie Narodowym (SN). Po zamachu majowym 1926 r., który został uznany przez endecję za porażkę polityczną całego jej ruchu, wyłonił się tzw. ruch młodych, który starym działaczom narodowej demokracji zarzucał nieudolność i brak zdecydowania. W grudniu 1926 r. powołano więc do życia, obok już istniejącego Związku Ludowo-Narodowego, drugą partię narodową występującą pod nazwą Obozu Wielkiej Polski (OWP). Partia ta uznała dotychczasowe parlamentarne metody działania za przeżytek i postawiła na działalność wykraczającą często poza obowiązujący w II Rzeczypospolitej porządek prawny, jak na przykład: zebrania, pochody, kolportaż druków, które atakowały w sposób niewybredny przeciwników politycznych, w tym przede wszystkim sanację. W. Ciesielski przewodził młodemu pokoleniu narodowców, stojąc na czele Okręgu Północno-pomorskiego OWP. W tym czasie często narażony był na szykany ze strony aparatu policyjnego i sądowego. W 1931 r. ukarano go wyrokiem sądowym na jeden rok więzienia „za stawianie oporu władzy i rozruchy”. Na początku 1932 r. aresztowano go za udział w zamieszkach ulicznych w Gdyni, w październiku zaś 1932 r. postawiono w stan oskarżenia pod fałszywym zarzutem rzekomego udziału w bandzie przemytniczej szmuglującej towary z Niemiec do Polski.

Równoległe do OWP działała właściwa partia endecka, zreformowana w 1928 r. i występująca pod nazwą Stronnictwa Narodowego. Doceniając ogromne poświęcenie Ciesielskiego dla idei narodowej, władze tej partii w styczniu 1934 r. wysunęły jego kandydaturę na stanowisko sekretarza Rady Wojewódzkiej SN. Było to równoznaczne z przeniesieniem się Ciesielskiego do siedziby województwa — Torunia. Równocześnie stanął on na czele Wojewódzkiego Wydziału Młodych, kierującego całokształtem

pracy z młodzieżą. Od tej pory piął się już systematycznie po szczeblach kariery politycznej w ruchu narodowym. W dniu 10 lutego 1936 r. na posiedzeniu Rady Naczelnej SN wybrano go do 40-osobowego Komitetu Głównego. Sytuacja powtórzyła się wiosną 1939 r., kiedy to po zmianach kadrowych przeprowadzonych w partii Ciesielski ponownie wszedł w skład KG.

W pierwszym okresie okupacji hitlerowskiej SN na Pomorzu poniosło ogromne straty kadrowe. Część działaczy zginęła w kampanii wrześniowej, wielu innych zamordowano na jesieni 1939 r., jeszcze inni zostali zesłani do obozów koncentracyjnych. Z całego kierownictwa pozostał na wolności tylko Ciesielski. Z miejsca przystąpił do reaktywowania działalności SN w konspiracji. Zorganizowano ośrodki SN w Toruniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Tucholi. Jednocześnie Ciesielski nawiązał kontakty ze zorganizowaną jeszcze przed wojną przez władze polskie, konspiracyjną organizacją wojskowo-dywersyjną „Grunwald”. Pierwotnie miała ona w wypadku okupacji Pomorza, z czym się liczone, jako że był to teren przygraniczny, prowadzić działalność sabotażową na tyłach wojsk niemieckich. Szybka stosunkowo klęska Polski nie pozwoliła na rozwinięcie dywersji. Na jesieni 1939 r. program „Grunwaldu” został zmieniony, działalność zaś przystosowana do warunków długotrwałej okupacji. Dokonał tego przybyły z Warszawy członek kierownictwa organizacji mjr Juliusz Cyrklewicz. W zebraniu założycielskim nowego „Grunwaldu” uczestniczył także W. Ciesielski. Jednocześnie otrzymał nominację na szefa jednego z trzech pionów organizacyjnych, a mianowicie Wydziału Administracji Cywilnej. Jego zadaniem była propaganda oraz przygotowanie w konspiracji siatki administracyjnej, która po zwycięskim zakończeniu wojny objęłaby władzę w woj. pomorskim. Typowano kandydatów na urzędników szczebla wojewódzkiego, starostów i prezydentów miast wydzielonych. Z miejsca też ujawniły się animozje pomiędzy przedstawicielami dwóch partii politycznych wchodzących w skład Wydziału, a mianowicie SN i Stronnictwa Pracy. Ze sporów tych zwycięsko wyszedł Ciesielski, zapewniając sobie większość w strukturze organizacyjnej władz. Z czasem w kompetencji Administracji Cywilnej znalazły się sprawy wywiadu cywilnego (zbrodnie okupanta i ich sprawcy), akcje charytatywne na rzecz rodzin osób dotkniętych

okończenie i bibliografia

*Włodzisław Jastrowski
str. 31*

red. Wacław Ciesielski

Podległość Rządu
i „Gruwald” Toruń 4

(Zgrom. Ełcki, Blok Wielcy "Zw. Wz. Wz." Toruń sp. 1944. III IV)

Funkcja Okręgowej Delegacji Rządu na Pomorze powołano do listopada 1940 r. wśród kolegiów: Cyprian Adamski - szef organizacji, „Gruwald”, kierownik przez przewodzącego sekretarza Zarządu Okręgowego SN red. Wacława Ciesielskiego. Jednym z „Gruwald” były to grupy dywersyjne - sabotażowe i wywiadowe. do końca 1940 r. „Gruwald” stał się organizacją konspiracyjną, do której wchodził przez gestapo wabity.

Wydruk z podręcznika *Wielka wojna 1914-1918*, wydanie
1939 r. *Wydawnictwo Wiedza*.

5

— był współzałożycielem korporacji „Baltia”. Przerwał studia i od 1926 kierował nowo powstałym Uniw. Ludowym w Zagórzcu. Praktykę dziennikarską rozpoczął w związanej z Narodową Demokracją „Gazecie Bydgoskiej”. Od 1931 był członkiem redakcji „Gońca Pomorskiego” oraz „Pielgrzyma” i „Dziennika Starogardzkiego”. Współpracował jako korespondent i felietonista z „Kurierem Poznańskim” i toruńskim „Słowem Pomorskim”. W związku z aktywną opozycyjną działalnością polityczną (był kierownikiem okręgu północno-pom. Obozu Wielkiej Polski) aresztowano go w październiku 1932 wraz z redaktorem odpowiedzialnym „Pielgrzyma” Franciszkiem Gwizdalskim pod zarzutem przynależności do szajki przemysłowej. 15 X 1933 po dwu i półrocznej pracy odszedł z redakcji „Gońca Pomorskiego”, obejmując stanowisko sekretarza woj. Stronnictwa Narodowego. Był jednym z aktywniejszych działaczy Stronnictwa na Pomorzu i przywódcą Związku Młodych Narodowców. Utrzymywał stałą współpracę autorską z prasą Narodowej Demokracji — zarówno pom., jak i wielkopolską. Po wybuchu II wojny światowej próbował utworzyć Zarząd Okręgu SN na Pomorzu. Wiosną 1940 nawiązał kontakt z konspiracyjnym Głównym Zarządem SN oraz działaczami endeckimi w Poznaniu. Z ramienia ND stał się jednym z członków kierownictwa „Grunwaldu” — konspiracyjnej organizacji, która podjęła walkę zbrojną z okupantem hitlerowskim na Pomorzu. Pełnił w niej funkcję kierownika wydziału administracyjnego, którego zadaniem była działalność propagandowa oraz całokształt cywilnej działalności „Grunwaldu”, m.in. przygotowanie pol. administracji mającej objąć władzę na tym terenie po wyzwoleniu. W dniu 18 XI 1940 po dekonspiracji „Grunwaldu” został aresztowany wraz z grupą działaczy przez gestapo, następnie osadzony w obozie koncentracyjnym Stutthof. Zamordowano go 2 II 1941.

✓ **CIESIELSKI** Waclaw (1898-1941), dziennikarz, działacz polityczny. Ur. się 6 IX w Orlowie (pow. wąbrzeski). Był synem rolnika Waclawa i Heleny z Czarnotów Bojarskich. Ukończył szkołę ludową w Orlowie, następnie gimnazjum w Chełmnie. W 1917 został wcielony do armii pruskiej. Od 1919 służył w Wojsku Pol. i brał udział w wojnie polsko-radzieckiej. Po zwolnieniu z wojska w 1921 studiował prawo i ekonomię polityczną na uniw. poznańskim. Już na studiach związał się z Narodową Demokracją

Ciechanowski K., Ruch oporu na Pomorzu Gdańskim 1939-1945, Warszawa 1972; Pepliński W., Oblicze społeczno-polityczne „Słowa Pomorskiego” w latach 1920-1939, Gd. 1978 s. 153; tenże, Prasa pomorska w Drugiej Rzeczypospolitej, Gd. 1988; Wapiński R., Endecja na Pomorzu 1920-1939, Gd. 1966 s. 108, 117; „Słowo Pomorskie”, nr 282, 7 XII 1932; nr 246, 13 X 1933. — AP Byd-

gosa, UWP, np. 4

nr 13797

autor Wiktor Pepliński

221

6
Ston. biogr. Pomors. Władysławski, Golanu 1998, t. I

Zamordowany w obozie za polską sprawę

Losy. Wacław Ciesielski (1898-1941), działacz polityczny, redaktor „Słowa Pomorskiego” w Toruniu

Kazimierz Przybyszewski

W ubiegłym roku minęła 65. rocznica śmierci Wacława Ciesielskiego, dziennikarza i działacza społecznego z naszego regionu. Warto przypomnieć tę postać.

Wacław Ciesielski urodził się 6 września 1898 r. w Orłowie w powiecie wąbrzeskim, w rodzinie polnika Wacława i Heleny z Czarnotów Bojarskich. Uczęszczał do szkoły ludowej w Orłowie, następnie do gimnazjum w Chełmie. W 1917 r. został powołany do armii pruskiej i wysłany na front zachodni.

Wojna, nauka, praca

Od stycznia 1919 r. służył w Wojsku Polskim, biorąc udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Po zwolnieniu z wojska w 1921 r. studiował prawo i ekonomię polityczną na Uniwersytecie Poznańskim. Podczas studiów związał się z ruchem narodowym, i kierowników korporacji „Baltia”.

Po zakończeniu nauki w 1926 r. został kierownikiem nowo powstałego Uniwersytetu Ludowego w Zagorzu, gdzie pozostawał do czasu likwidacji tej placówki w 1928 r. Zo-

stał dziennikarzem; praktykę dziennikarską rozpoczął w związanej z Narodową Demokracją „Gazecie Bydgoskiej”. Następnie wyjechał do Tczewa, gdzie od 1931 r. był członkiem redakcji „Gońca Pomorskiego”, a także „Pielgrzyma” i „Dziennika Starogardzkiego”. Ponadto był korespondentem i felietonistą „Kuriera Poznańskiego” i toruńskiego „Słowa Pomorskiego”.

Od połowy lat trzydziestych aż do wybuchu II wojny światowej był

Wacław Ciesielski pracował m.in. w toruńskim „Słowie Pomorskim”

redaktorem „Słowa Pomorskiego”, jednego z podstawowych organów endecji w Drugiej Rzeczypospolitej.

Równocześnie z działalnością dziennikarską Wacław Ciesielski prowadził aktywną opozycyjną działalność polityczną jako kierownik Okręgu Północno-Pomorskiego Obozu Wielkiej Polski, partii narodowej istniejącej obok Związku Ludowo-Narodowego, od grudnia 1926 r., skupiającej w swych szeregach młodych narodowców. Za działalność tę na początku lat trzydziestych Ciesielski narażony był na szczykany policyjne i sądowe.

W naczelnych władzach partii

10 lutego 1936 r. na posiedzeniu Rady Naczelnej Stronnictwa Narodowego wybrano go do 40-osobowego Komitetu Głównego oraz ponownie wiosną 1939 r. Utrzymywał w tym czasie także stałą współpracę autorską z prasą endecką – zarówno pomorską, jak i wielkopolską. Był członkiem zarządu Koła Dziennikarzy Toruńskich.

Po wybuchu II wojny światowej próbował utworzyć konspiracyjny Zarząd Okręgu Stronnictwa Narodowego na Pomorzu. Z ramienia SN Wacław Ciesielski został jednym z członków kierownictwa „Grunwaldu” – konspiracyjnej organizacji, któ-

ra próbowała podjąć walkę zbrojną z okupantem hitlerowskim na Pomorzu. Otrzymał nominację na kierownika Wydziału Administracji Cywilnej. Jego zadaniem była propaganda oraz przygotowanie w konspiracji siatki administracyjnej, która po zwycięskim zakończeniu wojny objęłaby władzę w woj. pomorskim. Można stwierdzić, że w tym czasie Wacław Ciesielski pełnił też funkcję swego rodzaju delegata rządu emigracyjnego na województwo pomorskie.

Po ponad rocznej działalności 18 listopada 1940 r. nastąpiła dekonspiracja „Grunwaldu”; aresztowano jego kierownictwo, w tym także Ciesielskiego. Po przejściu ciężkiego śledztwa w toruńskim gestapo został osadzony w obozie koncentracyjnym Stutthof, gdzie go zamordowano 2 lutego 1941 r.

Żona - patriotka

W małżeństwie zawartym w 1926 r. z Cecylią Pawlikówną miał troje dzieci. Żona jego także była członkinią „Grunwaldu”, już w październiku 1939 r. została wprowadzona w tajniki pracy i zadań organizacyjno-wywiadowczych tej organizacji. Przeżyła wojnę, zmarła 4 marca 1993 r. w Poznaniu.

W Toruniu Ciesielscy mieszkali przy ul. Adama Mickiewicza 116.

„Nowości” NR 10 z dn. 12 stycznia 2007 r.

8

nem Wacława i Heleny z domu Czarnoty-Bojarskiej. Ukończył miejscową szkołę ludową i gimnazjum w Chełmnie. W 1917 wcielony do armii niemieckiej, przez dwa lata walczył na froncie zachodnim. W styczniu 1919 wstąpił do odradzającego się Wojska Polskiego. Uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1921 zdembilizowany w stopniu podoficera rozpoczął studia prawnicze i ekonomiczne na Uniwersytecie Poznańskim im. A. Mickiewicza, gdzie związał się z ruchem narodowym i korporacją „Baltia”. W latach 1926-1928 był kierownikiem nowo powstałego Uniwersytetu Ludowego w Zagórz pod Sosnowcem. W końcu 1928 powrócił na Pomorze i zajął się dziennikarstwem. Był redaktorem „Gazety Bydgoskiej”, „Gońca Pomorskiego”, i „Słowa Pomorskiego”. Od 1926 w Obozie Wielkiej Polski, a od 1928 w Stronnictwie Narodowym. W działalności politycznej i publicystyce propagował myśl narodo-katolicką, krytykował ekspansjonizm ekonomiczny Żydów i demagogię społeczną komunistów. Ostro potępiał autorytaryzm władzy, za co był szykanowany i dwukrotnie aresztowany, m.in. w 1931 został skazany na rok pozbawienia wolności „za stawianie oporu władzy i rozruchy”. Od stycznia 1934 sekretarz Rady Wojewódzkiej SN w Toruniu i kierownik Wojewódzkiego Wydziału Młodych SN; dwukrotnie wybrany członkiem Komitetu Głównego SN. Aresztowany przez Selbstschutz w pierwszych dniach okupacji Torunia był więziony w gmachu miejscowego gestapo, a później w obozie przejściowym w Forcie VII. Cudem ocalał i 18 X 1939 powrócił ranny i chory do domu. Bezwzględnie podjął próbę reaktywowania w warunkach konspiracyjnych struktur okręgowych SN oraz ich uwojskowania w ramach Narodowej Organizacji Bojowej. Utrzymywał kontakty

CIESIELSKI WACŁAW

ps. „Roman” (1898-1941), dziennikarz, działacz Narodowej Demokracji, współorganizator i p.o. kierownika Okręgowej Delegatury Rządu na Pomorze, szef wydziału I organizacyjnego komendy Pomorskiego Okręgu ZWZ.

Urodzony 6 IX 1898 w Orłowie k. Wąbrzeźna w rodzinie rolniczej, był sy-

Komorowski Krzysztof,
Konspiracja pomorska 1939-1947
Leksykon, Gdańsk 1993.

9

z kierownictwem endecji poznańskiej, m.in. z Antonim Wolniewiczem. 5 listopada 1939 uczestniczył w zebraniu w mieszkaniu kolejarza Maksymiliana Kranicha przy ul. Batorego 11, inauguracyjną działalność → „Grunwaldu” jako organizacji ogólnopomorskiej; osobiście objął szefostwo Wydziału Administracji Cywilnej. W grudniu 1939 w Poznaniu przyjęty do → „Ojczyzny”; zaprzysiężony przez księdza prałata Józefa Prądyńskiego — męża zaufania Rządu RP na emigracji. Został upoważniony do tworzenia aparatu Okręgowej Delegatury Rządu RP na Pomorzu i rozpoczął jego budowę opierając się m.in. na sieci „Grunwaldu”. Od połowy 1940 p.o. kierownika Okręgowej Delegatury Rządu (ODR) na Pomorze, jednocześnie zaprzysiężony w Poznaniu przez Antoniego Wolniewicza na komendanta Pomorskiego Okręgu Narodowej Organizacji Bojowej (Armii Narodowej), formacji wojskowej SN na ziemiach zachodnich. Wiosną 1940 podporządkował się ZWZ, zostając szefem wydziału organizacyjnego komendy okręgowej. Przyciągnął do ZWZ znaczną liczbę członków SN-NOB z Pomorza. Utrzymywał stałe kontakty z ośrodkiem poznańskim, centralą SN „Kwadrat” w Warszawie (kierownik organizacyjny Władysław Jaworski) i ks. ppłk. Józefem Wryczą na Kaszubach. Aresztowany 18 XI 1940 i poddany torturom śledczym w toruńskim gestapo. Zesłany do obozu w Oświęcimiu, gdzie zginął 2 II 1941.

Akta Krzyża i Medalu Niepodległości (odrzucone) z 20 XII 1932) 21 VI 1938, CAW; t. pers. 2928; — W. Jaworski, *SN w czasie wojny 1939-1945* (mszp) MiD WIH, III/ 68/ 4; — W. Jastrzębski, *Wacław Ciesielski, w: Zasłużeni Pomorzanie w latach II wojny światowej*. Wrocław 1984 s. 28-31; K. Komorowski, *Formacje wojskowe Narodowej Demokracji na Pomorzu, w: Walka podziemna na Pomorzu w latach 1939-1945*, Toruń 1990, s. 320 i n.; R. Wapiński, *Endecja na Pomorzu (1920-1939)*, Gdańsk 1966.

T: A: 244/853 Pom.

ODR

Ciesielski Wacław

↳ Party informacyjne
h.

Ciesielski Wacław

fotografij z zone przekształt z Jarosławki
zob. także w Jarosławian ODR

wg. "Listy street kultury polskiej" zestawiony

przez Beata Olasowa (wyd. 5. strona 1442)

nr. 1898, zamordowany 2 II 1941 (s. 39)
w Stutthofie

22 96

Toruni
ODR 2

~~casty~~ Ciesielski Wacław

zob inf g gorski "Pamięć ODR" S.2

S.2 - Na czele wydziału Polim ODR stał przed-
wojny sekretarz Zar. Woj. SM w Toruni
Wacław Ciesielski ... idea bliskiej współpracy

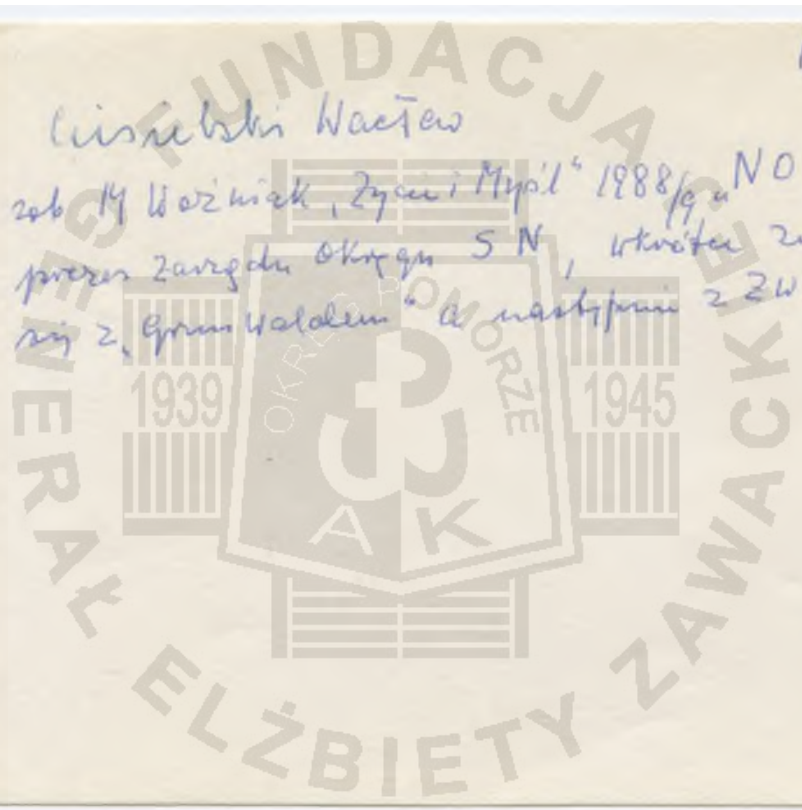
* i Przedsiębiorstwa powiale przypisane, iż w ten sposób
nawiganc zostały sfosunku paucydz Grunwaldem "Ojczyzn"
S.3 - 18. listopada 1940 r. ... arentowane Ciesielskiego
m.c.u.

H Lip.
S.2
1111

Liisnelški Načes
zob. M. Wozniak, "Zyca i Mył" 1988/9 a NOB
poczta Zarządu Okręgu SN, Urząd Zarząd
zob. z. Grom. Waldek "A" następnie z ZWZ

KO 4

Cienielski Wacław
- ppor. ps. "Roman"

- członek Stronnictwa Narodowego.

- Szef Organizacyjnej Komendy Obrońcy i
wówczas ^{niemcy} niemieckiej Delegacji Rządu
Aventowskiej w XI 1940 r.

Toruń
SM 5
242
ODR

B. Czerwinski, "Konspiracja" ... str. 11, 13, 16
19, 44

Toni
Grunold

Cienelski w kier. wydz. admin. "Br" pełnomocnik 6

ODR

menkci i Tonnie przy ul. Mickiewicza
zaprosi adres pismu cywilnego do 242

18. VII. 1940 awtorowacy

Zadato: sekretar J. Onusko

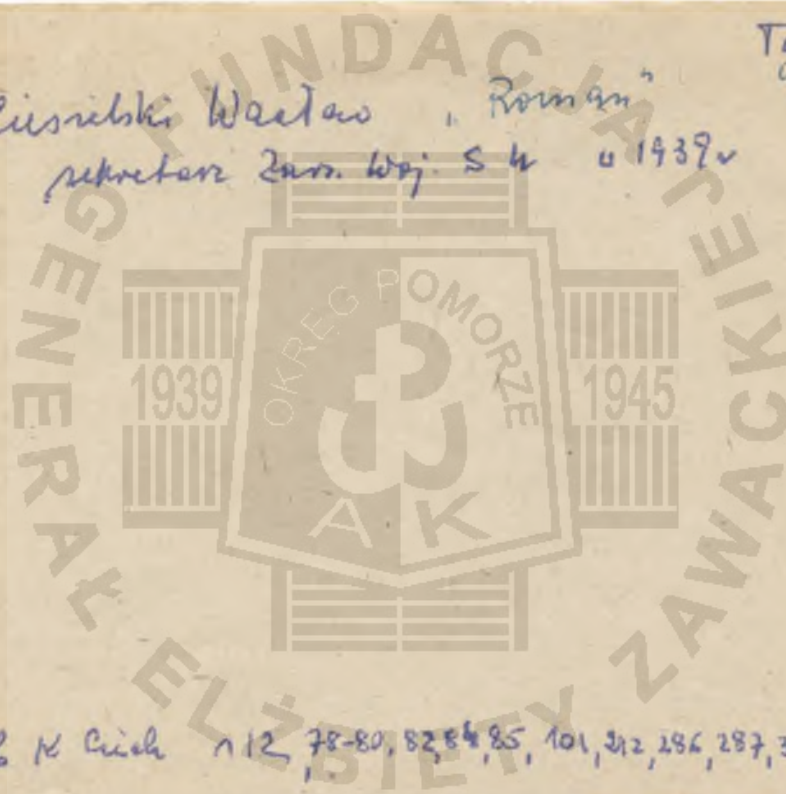
9a

Cisielski Wacław "Roman"
sekretarz Zam. Wój. S. W. u 1939v

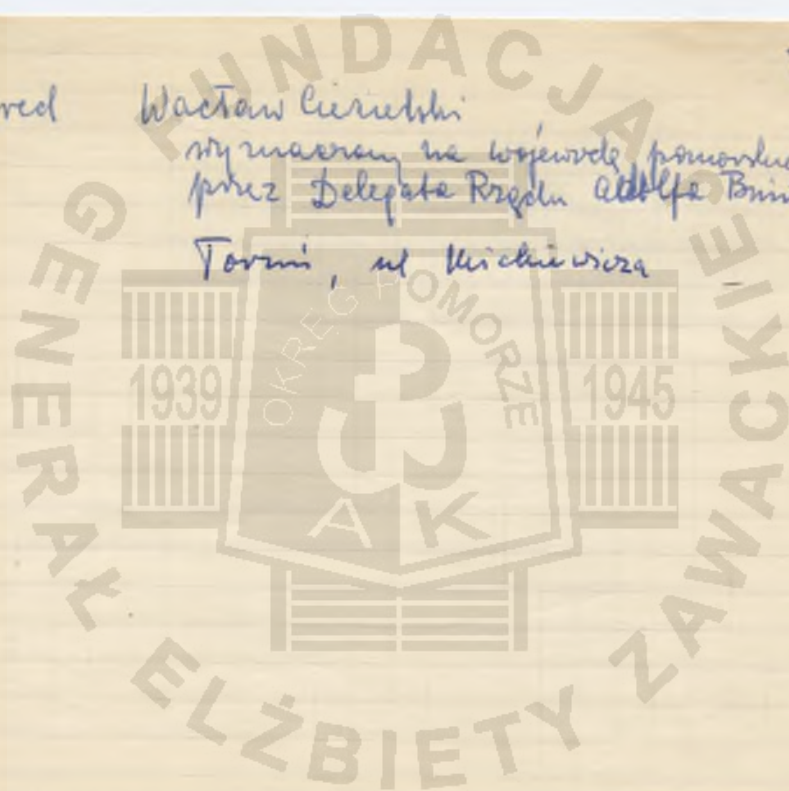
Tom 9
grom. wald
207
DR

zob. K. Ciach n 12, 78-80, 82, 84, 85, 101, 212, 286, 287, 356

red Wacław Cierulski
wyznaczony na wojewodę pomorskiego
przez Delegata Rządu Adolfa Tomiszskiego
Toruń, ul. Mickiewicza

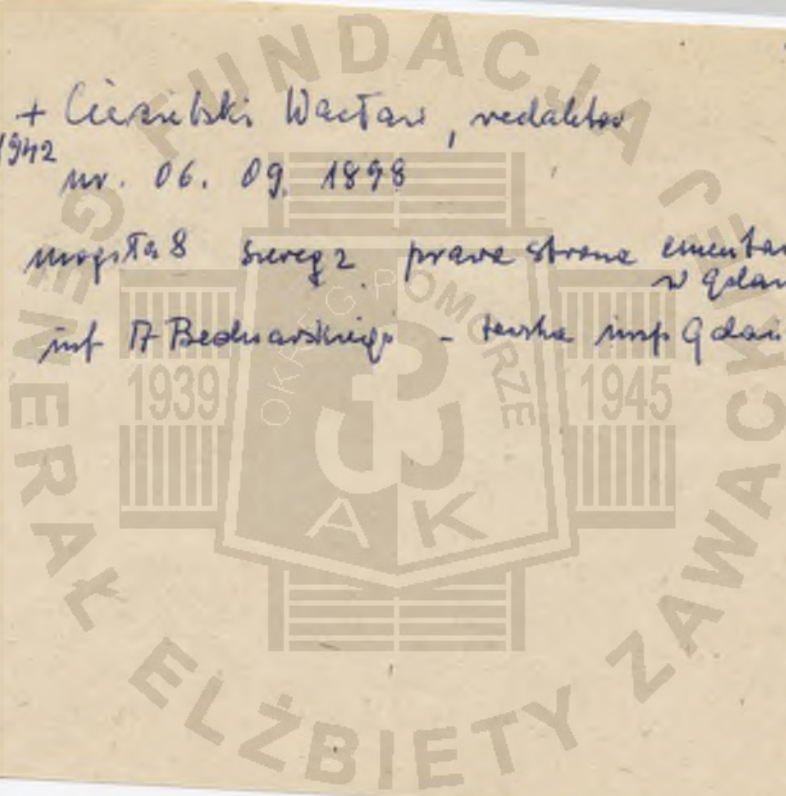
Toruń 10

+ Ciesielski Wacław, medalista
1942
nr. 06. 09. 1898

Termin
ODR 11

nrp. 8 sereg 2. prawe stronie emulatore na Zespia
w Galaniskim
inf. P. Bedusarskijs - tenha inf. 9 d. 20. 20

Wacław
ppos. wa. Ciesielski, "Roman" "

Kies Wydziału I 140 Pom

Miścis "Miścis Tajski" - w grudniu 1939r. Miścis mi, że jest
w tajnym org, mógł adres i obywatel w swoim kraju
zostanie przy do mnie, co jest mi bardzo potrzebne

W Gornwaldzie był przede wszystkim Feliks Stankiewicz
Czeski brat ~~praco~~ oraz Antoni Czerwinski
(albanijskie ztoni)

zajmiesz
w Abozim

redaktor Stawo Pom. (zmarł po obrażeniu ok. r 1937
na Zachodzie)

byli anarchoi wam z Ciesielskim

FUNDACJA
CENTRUM KRAJOWYCH ZAWACKIEJ
OKRĘG POMORZE
AK
1939 1945

[DDR]
inf. fl.
14

CIESIELSKI WACŁAW
Latonek 1942 Chetmno 1945

Seems Jerry Madari hanc. i fl. ... s. 10
1945 APAK - Opracowanie 8/86

FUNDACJA

Halmeina

7/12 KO

15

Ciesielski Florian ur. 6.12.1898 r. w Orlonie
poc. Halmeina. Do 1929 r. redaktor Młosa Pomorskiego
a sekretarz Wydziałowego Związku Stronnictwa
Narodowego. Organizator świątecznych imprez
"Gromada", kierownik jej tygodniowej administracyjnej
Pracownicy poc. 19.11.1940 r. po śledztwie
prowadzonym w łonie konspiracyjnym Stutthof,
tam zamordowany 2.11.1944 r.

ELŻBIĘTY ZAM
Lisulmonski str. 117.

Brodnica (?)
xxxxxxxxxxxxxx
AK 16

Ciesielski Waclaw

- prawdopodobnie szef I Oddziału Komendy Okręgu.
W konspirację zaangażowany już w grudniu 1939r,
najpierw w organizacji "Grunwald", a potem ZWZ.
Został aresztowany razem ze Stanisławem Iwickim.
W/g Stanisława Dzięgielewskiego, który znał go
z Torunia przed wojną, jego następcami byli
kolejno Józef Gruss i T. Dulski.
Zginął.

Zob. tom 23 - Stutthof, nr.174, St. Dzięgielewski
K.Woj.

O Del. Rz

14

+ Ciesielski Wacław

Szef Wydziału Administracyjnego
organ. „Greenworld”

- inform. g. Górskiego w „Kwasiciach”
z dn. 12, 13, 14 VIII. 1988 r. (art. Sta Pomorski-
Okręgowy Delegatura Rządu)

BYDGOSZCZ
ODR 18

CIESIELSKI WACEŁAW

PIERWSZY DELEGAT RZĄDU NA OKRĘG
"POMORZE", PRZEWODNICZĄCY SN, SZEF
WYDZIAŁU I KOMENDY OKRĘGU ZWZ.
(TA OSTATNIA FUNKCJA WG. PPEŁ. JÓZEF
CHYLIŃSKIEGO). ARESZTOWANY PRZEZ GESTAPO
W 1941 R.

ZOB. KALENDARZ BYDGOSKI 1992
ART. TADEUSZA JASZOWSKIEGO, STR. 144

R.M.

Toruń KO 19
52P-~~19~~202

Ciesielski Wacław ps Roman
zob biograficzne forefe Ciesielski -
lesniery z lein. Dlugie ps Stawogard gmine
Osiernu ; z min. uawip. z kontakt. kump. „Roman”
Roman awent. 18 IX 1940r

22'93

Ciešielai Naciāns, redaktor
ar 1939 r. orienu "Grunwaldu"
arrestorāny ar listopadri 1940 r. i ostrovy
ar Schuttlhoffe

St. univ. 20
Grunwald

rel. Slozogs Prednarsluogs — M-21 16.11/1
zob. ter. Acheanovdu — my midolusi

KP-IV/93

21

ppor. CIESIELSKI WAŁAW

KO ZWZ

Pierwszy szef Oddz. I (Organizacyjnego) KO ZWZ
Pomorze.

Aresztowany wraz z żoną na Pomorzu jesienią (X-XI)
1940r.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie
nadbaltyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna...,
s. 129, 131.

MGr 194

ODR
22

CIESIELSKI WACŁAW

Lob. F. Paszkowska Anna-Ko
K-166

11/94

ODR
23

CIESIELSKI WACŁAW
ps. „ROMAN”

Łob. 4. Chyliniski Morsel - KO,
M-27

88x1/94

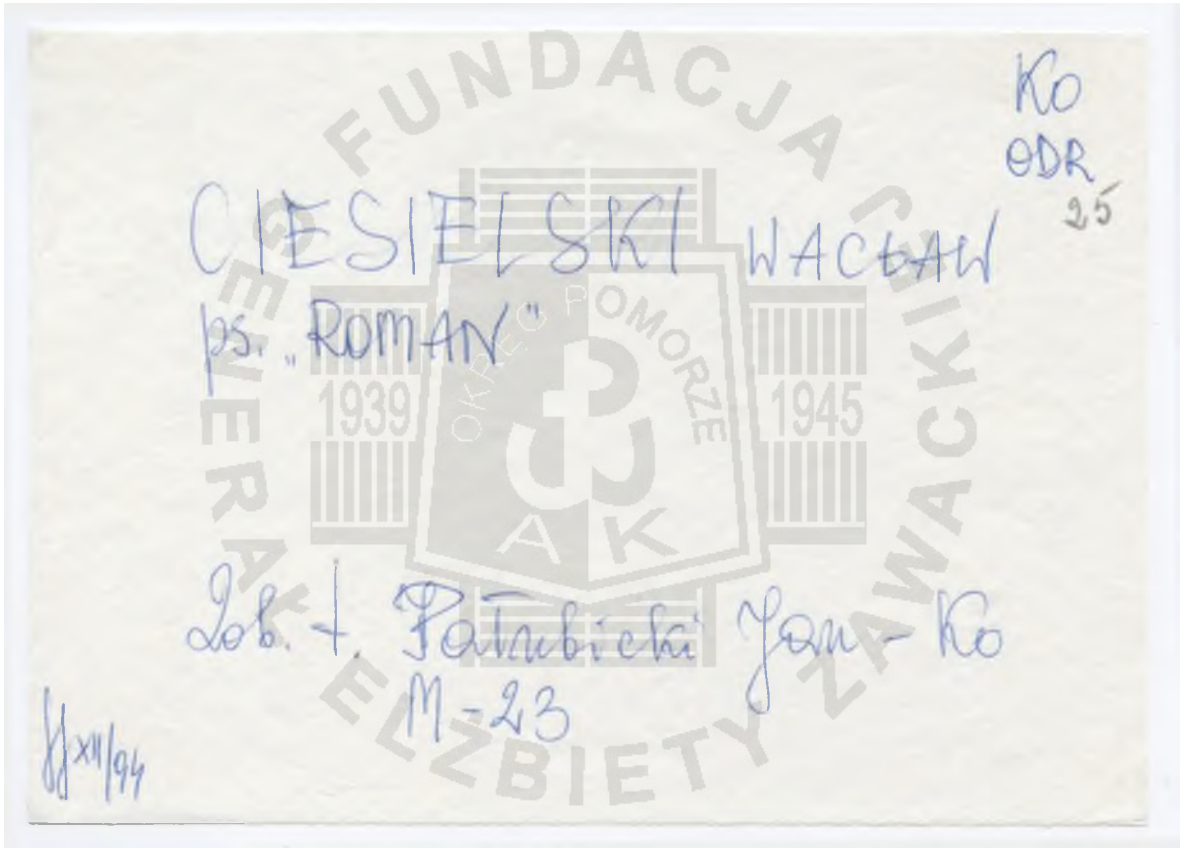
TERMIŃ
GRUNHALD

24

CIESIELSKI WACŁAW

dob. t. Gruss Józef - KO, M-24

Jx1/93

CIESIELSKI WACEŁAW

KO
DDR

26

Stronnielwo Naradawe na Pomorzu
Aresztowany z żoną pod koniec 1940 r.
Szef Organizacyjny KO Okręgowy Delegat Rządu,
któremu było dane Administracyjne „Gromadki”

AK na Pomorzu, s. 27, 29, 34, 30

178 11/94

TORUN
AK
ODR
27

CIESIELSKI WACEKAW

ps. 'ROMAN'

Paszkowski prawdopodobnie utrzymywał kontakty z Wacławem i Cecylią Ciesielskimi.

Teczka Paszkowskiego Edmunda Jerzego M-160
relacja żony Anny Dydyńskij Paszkowskiej

gg 1/24r.

TORUN
'GRUNWALD'
ODR

CIEŚLICKI WACŁAW — 28

Dziatani St. Narodowego, redaktor.
Mediu a kiedis kowspiracyjnego
'Grunwald', uczestnik Spółkiwa
organizacyjnego w Toruniu u M. Krawicka
(ul. Barbrego 11) w listopadzie 1939

Dziatani, Gostapo, s. 75

Ciesielski Wacław
(1898 - 1941) dziennikarz, działacz Narodowej Demokracji na Pomorzu Gdańskim
współorganizator „Grunwaldu”, kierownik
w ramach zarządcy c. k. „Grunwaldu” -
szef sekcji Administracji, Cywilnej,
Arrest. list. / 1940, obóz „Stutthof”, zamor-
dowany 2 lutego 1941 r.

Pomorze „
Grunwald.”
19

Dziennik Pomorski „...” s. 28-31,
J. K. 1994

CIESIELSKI (WACŁAW)

ODR

30

Pierwszy Delegat Okręgowy na Pomorze.
Członek SP. SN.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie nadbałtyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna..., s. 141.

MGr' 1994

"Grunwald"
ODR 37

CIESIELSKI WACŁAW

"GRUNWALD"

Czołowy działacz SM na Pomorzu. Szef Wydz. Administracji w "Grunwaldzie". Na początku 1940r. działacze ZWZ nawiązali z nim ścisły kontakt. Prawdopodobnie wówczas działacze ZWZ zostali włączeni do prac ZWZ. Ciesielskiego aresztowano w końcu 1940r.

A. Gąsiorowski, ZSP-ZWZ-AK na Pomorzu. Stan badań i postulaty badawcze, [w:] Walka podziemna..., s. 101.

MGr 1994

Czesielski Marian

Tomul 3,2
"Grunwald"

Wersjonile administracji wydanej 1939 -
przed wojną drzewca Stron. Nar.
aresztowany wraz z innymi 8/40

Wardlewers z, z drzewca rudiu operu... Roz. For. 15 s 52
(na podst. Ciechansowalucgo)

RP-94

↓

ODR 2

33

CIESIELSKI WACŁAW

Grunwald

c.d.

spowodowana masowymi aresztowaniami w listopadzie 1940r. Aresztowano wówczas w pierwszym rządzie Ciesielskiego obok wielu innych członków Wyzd. Administracyjnego.

Zr.: G.Górski, Pomorska Okręgowa Delegatura Rządu RP na Kraj w latach 1941-1945, [w:] Walka podziemna..., s. 185-187.

MGr 1994

CIESIELSKI WACŁAW

ODR 34
"Grunwald"

Działacz SN na Pomorzu.

Stał na czele Wydz. Administracyjnego "Grunwaldu" w 1939r. Jego z-cą był przywódca pomorskiej chadecji Antoni Antczak. Obaj przystąpili do organizowania komórek terenowych, które przygotowywano do obejmowania po spodziewanym oswobodzeniu odpowiednich urzędów państwowych i samorządowych. Wydział rozpoczął też rejestrowanie dokonywanych przez okupanta aktów terroru i bezprawia wobec ludności pomorskiej. Wydział rozwijał się stosunkowo sprawnie. Ciesielski zdołał nawiązać kontakty z dwoma poważnymi ośrodkami konspiracyjnymi w kraju - - Warszawą i Poznaniem. Wiosną 1940r. skontaktował się z wielkopolską organizacją "Ojczyzna", spotkał się z jej przywódcą ks. Józefem Prądzyńskim (Mąż Zaufania mianowany przez Rząd PR we Francji). Wg wszelkiego prawdopodobieństwa Ciesielski powinien wówczas otrzymać nominację na pełnomocnika terenowego Delegata Rządu RP dla ziem włączonych do Rzeszy hr. Adolfa Bnińskiego. Tak się jednak nie stało. Być może stanęły na przeszkodzie jego równoległe kontakty (przez KO Pom. ZWZ) z warszawskim ośrodkiem konspiracyjnym skupionym wokół KG ZWZ oraz PKP i postrzegane przez niego rozbieżności co do struktury konspiracji związanej z Rządem RP. Innym powodem mogła być katastrofa "Grunwaldu"

cdn.

MGr 1984

Tomus
242 35

Cienielski Waclaw, ps. "Komora"
od wiosny 1940 w. pełnił funkcję p.o. mety
pionu organizacyjnego kameralny oddział pomordwie-
go 242.

Komandosi W., Oddział Pomocy Armii Wschodniej. Od
"Gumielaka" do WNW-u, WPT, 1993, nr 4 (146),
s. 74

MLJcE94

Tom 36
"Grunwald"

Cienielski Zdzisław, ps. "Roman"
był działaczem "Grunwaldu" i referentem Komunistycznego
Stronnictwa Narodowego oraz Narodowej Organizacji Bojowej,
m.in. dzięki jego działalności powstały pierwsze
ogniska pomorskiej organizacji ZLZ oraz subiektowa
komenda strażni.

Komoroski H., Odczyt Pomorski Armii Krajowej. Od
"Grunwaldu" do LON-u, WPH, 1993, nr 4 (146),
s. 74

MŁOT 94

36

CIESIELSKI WACŁAW

KO AK

Członek SN.

Pełnił funkcje: Szefa Organizacyjnego Komendy Okręgu
i Okręgowego Delegata Rządu na Pomorzu.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie
nadałtyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna...,
s. 130.

MGr 1994

"Grunwald"
"Toruń" 32

CIESIELSKI WACŁAW

"Grunwald" 26

Kierownik Wydz. Cywilnej Administracji w powołanej w pierwszych dniach października 1939r. przez mjr. rez. Marcelego Cyrklewicza pierwszej regionalnej organizacji konspiracyjnej na Pomorzu - "Grunwald". Pozostałymi pionami kierowali: Wojskowym - M.Cyrklewicz; Wywiadu i Kontrwywiadu - por. Franciszek Włodarczyk.

K.Ciechanowski, Regionalne, [w:] Walka podziemna., s. 207.

MGr'94

Cierielecki Wacław

- ps. "Roman"

Toruń
Grunwald
ODR 38

- członek Stronnictwa Narodowego,
Mieszkał w Toruniu, ul. Mickiewicza 116.
W X. 1939 r. kierownik Wyodr. Administracyj-
nego "Grunwaldu". Potem szef Wyodr. Orga-
nizacyjnego Komendy Obrony Pomorskiego
ZWiZ. Pełnił również funkcję Olegowego
Delegata Rządu na Pomorze.

Aresztowany 18. XI. 1940 r.

A. Gąsiorowski, "Genera..." str. 68, 72, 73, 74,
76, 77, 78, 80, 96, 100,
105, 109, 111, 114,
115.

K. Wojt / VI. 94.

Toruń
SN 39

Ciesielski Wacław

- przed wojn wchodził w skład kierownictwa
Zarządu Wojewódzkiego SN.

Mat. z Konfer., "Armia Krajowa na Pomierzu.,
str. 136,

K.Wojt./94.

CIESIELSKI WACŁAW

KO SN-NOB

1) Członek KG SN. Szef pionu młodzieżowego okręgu [SN] i działacz Młodzieży Wszechpolskiej, który po zamordowaniu przez Niemców prezesa SN ks. Chudzińskiego i zesłaniu do obozu ks. prałata Bolta, podjął próbę reaktywowania struktur okręgowych [SN] w konspiracji i ich zmilitaryzowania.

Ciesielski był organizatorem i kmdtem Okr. Pom. SN-NOB. Zaprzysiężony w Poznaniu w grudniu 1939r. Wyodrębnił on następujące rejony w okręgu: bydgoski z Nakłem pod kierownictwem drogerzysty z Bydgoszczy Albina Lewandowskiego i Franciszka Jabczyńskiego, grudziądzki z kmdtem Porazińskim i Schulzem, toruński - prawdopodobnie pod bezpośrednim nadzorem W. Ciesielskiego, a także ściśle z nim związany inowrocławski (kujawski) z Tadeuszem Skrzypczyńskim i Wacławem Pagazińskim oraz włocławski z Pawłowskim. Poszczególne rejony dzieliły się na powiaty, gminy i piątki odpowiednio do potencjału organizacyjnego. c.d. str. 322.

2) Funkcję organizatora i szefa aparatu administracyjnego polskiego państwa podziemnego Ciesielski sprawował z rekomendacji inicjatorów "Ojczyzny" i urzędu Delegata Rządu RP na ziemię włączone do Rzeszy - ks. Józefa Prądyńskiego i red.

MGr '95

c.d.n.

c.d.

2

CIESIELSKI WACŁAW

KO SN-NOB

Edwarda Piszczu do chwili aresztowania.

3. Pomorski Okręg SN należał do najliczniejszych i najbardziej antyniemieckich okręgów w kraju. Pod kierownictwem prezesa ks. Józefa Chłodzińskiego i szefa wojewódzkiego Wydziału Młodzieży W. Ciesielskiego realizowano akcje patriotyczną - niechomianką i antyniemiecką we wszystkich parafiach. Wykorzystywano też środowiska i organizacje zawodowe, zwłaszcza Okr. Pom. CNSN - kierowany przez prezesa M. Rybaka konwera z Torunia.

Zr.: K. Komorowski, Formacje NI, [w:] Walka podziemna, s. 322, 323, 324-325, 319.

MGr'95

Cresielski Macław

Tomii
Grunwald
43

T.: Cresielska C, k. 5/6

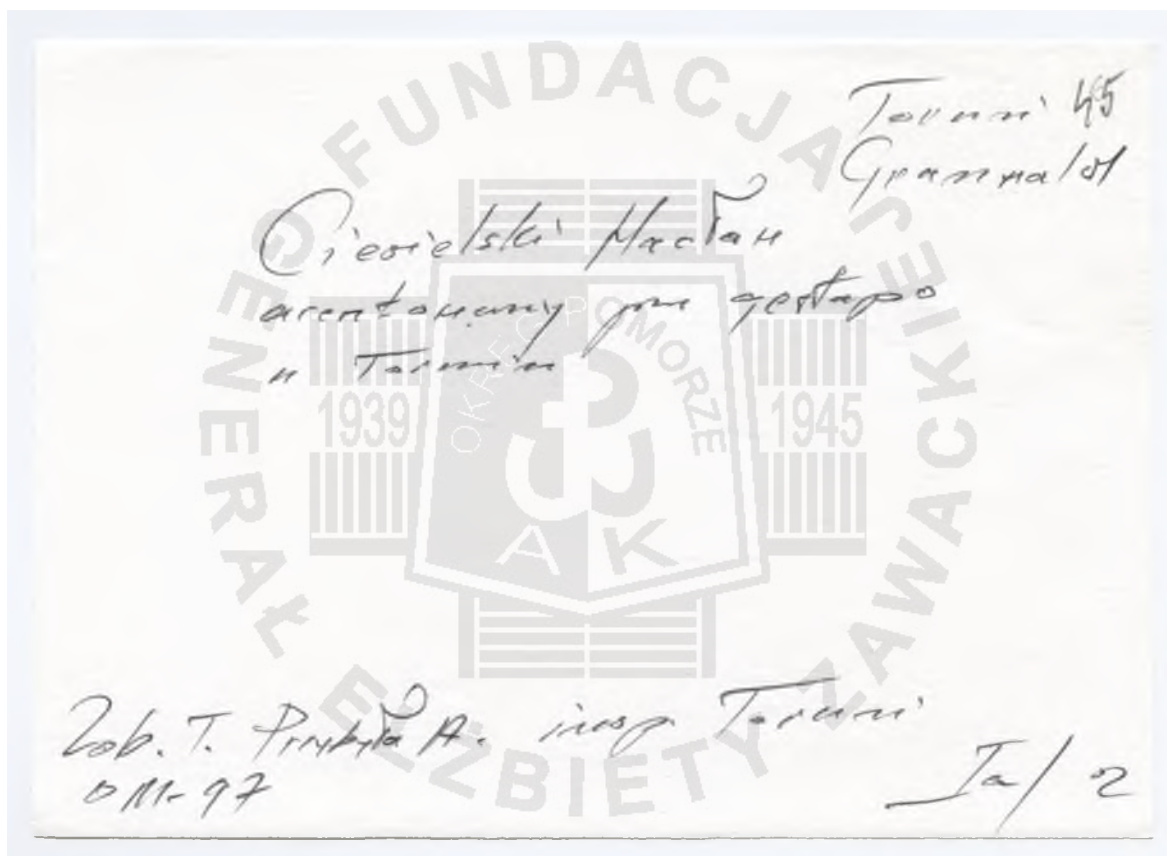
KP-95

Ciesielski Maciej

Tow. "Grunwald" 44

T.: Dymalska ul. (art. ul. Pleśniewskiej, Ros. Tor. 14
8, 124

KP-95

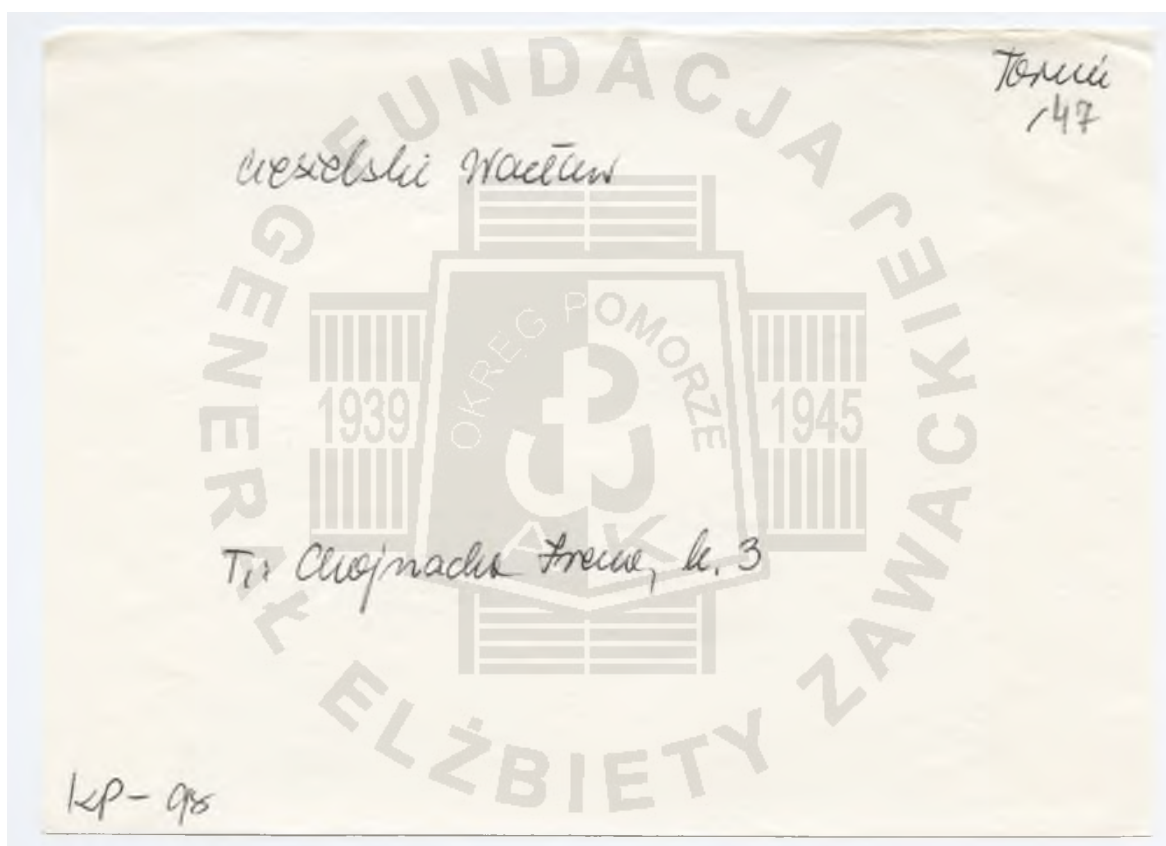
Torun 46
Grumbeld

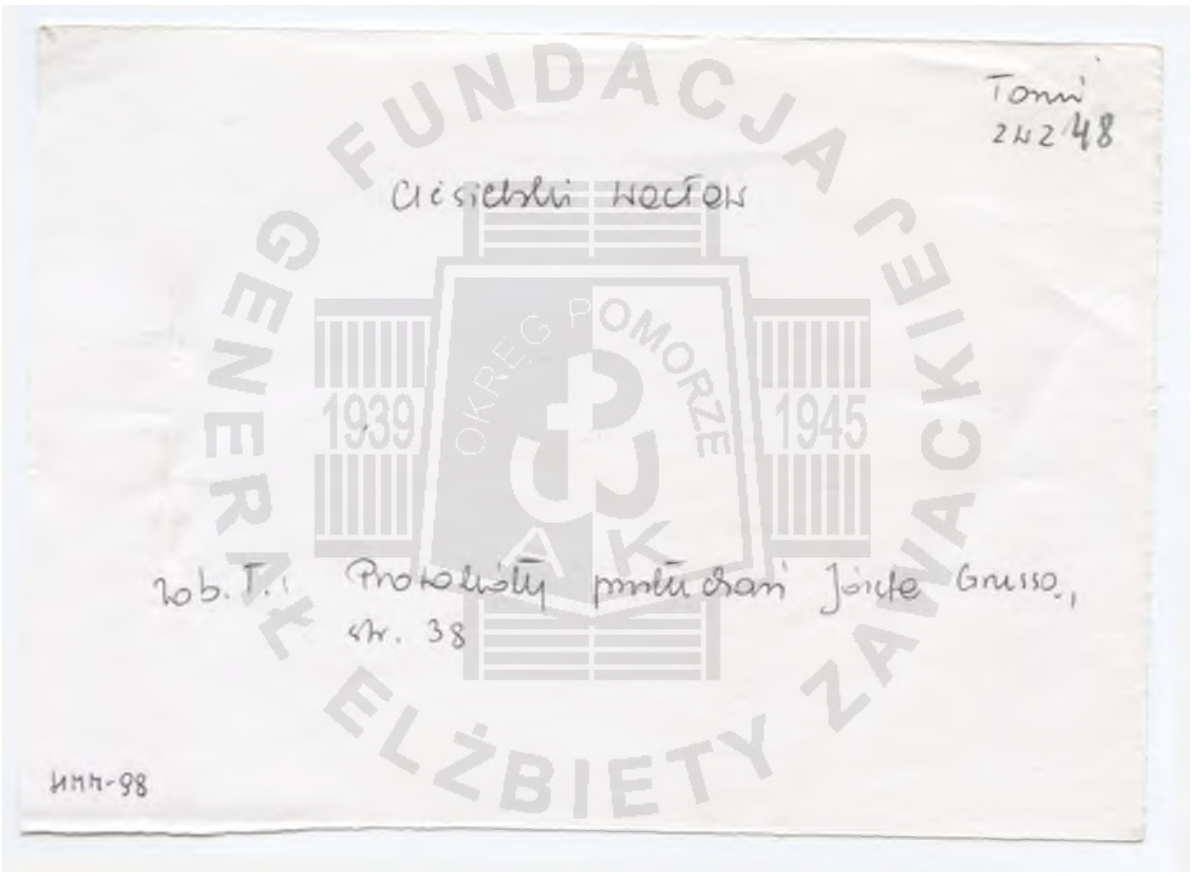
Слѣснелі [Настах]

Kicroweł nerezem z FrybyTem nerezem p. omu
cywilizacja „Grumbeldi”

Zob.T.: Memi Koblui H., mijs. Torun, I/1/s. 2

HMM-PT

Tomii
242/48

Ciesielski Hecfor

rob. T. i Protokóły pmlu cham' Jolite Grusso,
str. 38

444-98

Wacław Ciesielski Tomini 4.9
„Grunwald”

Zob: rełacja t. osob. M-460/1091
Schneider Edward (ILO)

Wsk. X 139

Ciesielski Wacław

Toruni 50
"Grunwald"

Przed wojną sekretarz wojewódzkiego sąsędu Stronnictwa Narodowego, został kierownikiem Wydziału Administracji Cywilnej Grunwaldu.

art. Cichanowski Pierwsza organizacja konspiracyjna" (w): "Wrocławski Sympodium Detolicii" nr 46/1997

zob: Wsk. 7.181

Też problemowe Grunwald

Ciesielski Wacław
szef Wydz. Administracji Cywil.

Tomii 5A
Grunwald
ZW2

od ^{Grunwaldu} po cz. III 1940 r. utrzymywał
dot. ściśle kontakt z "Ojczyznę" i
z komendantem ZW2 na Pomorze
mjr. Józefem Rotajczakiem i nawet
jego zwierzchnictwo.

art. Ciechanowski "Pierwsza organizacja
konspiracyjna" (w) "Krośnawski Tygod.
Kolektywny" nr 46/97

zob. także problemowe Grunwald
482. X 199

Ciesielski Wacław

Tomii 52
Grunwald

Aresztowany 18. 11. 1940 r. gdy gestapo
przystąpiło do akcji likwidacji Grunwaldu
w Tomii n. Pociąg z nim aresztowano
Romana Dalkowskiego, Waleriana
Morikowskiego, Władysława Herbaniaka,
Fr. Włodarczyka, Maszkowskiego, Ja-
nosia. Osadzony w Stutthofie - epinot.
art. Ciechanowski "Pierwsza organizacja
konspiracyjna" (w) "Wrocławski Tyg.
Kotłowski" nr 46/97
48 X 191 zob. także problemowe Grunwald

Ciesielski Marcin

Tomu 53,
„Grunwald”

Redaktor; członek kierownictwa
„Grunwald”

mel. Pomorski Benedykt
t. osob. II-646/1298
wosp. Gdynia

90%, XI 1980

+ Ciesielski Wacław

Tom 54
terror

WACŁAW CIESIELSKI –
redaktor „Słowa Pomorskie-
go”, poprzednio „Gaz. Bydgo-
skie” i „Pielgrzyma”, zamor-
dowany w Stutthofie 2 II 1941.

Zob: art. „Straty dziennikarstwa
pomorskiego...” [w:] „Dziennik
Baltycki” 1/9 z 1969r. (tenże
problemowe „Terror”)

zł. III 100

Ciesielski Wacław „Grunwald” 55

Działacze Stronnictwa a Pracy;
od XI 1939r. stanął na czele
Wydziału Administracji Cieskiej
„Grunwald”, który to wydział pełnił
funkcję Obwodowej Delegatury Pracy
R.P. w Pomorzu; jego zastępcą zo-
stał Antoni Antysel.

zob. J. M. 181/1990 Pom. Antoni Antysel.
verte

+ Cierielski Wacław

Toruni⁵⁶
"Grunwald"

Aresztowany 18.11.1940r.; po ciężkim
śledztwie osadzony w oboz. konc.
Oświęcim - zginął 2.02.1941r.

zob. pr. mgr K. Besszynski, Pozawokowie
org. konsp. w m. Toruniu..., s. 40, 32, 33
(bibl. Fund.)

RG. XI'04

Ciesielski Wacław „Grunwald”⁵⁷

Udział w zebraniu z
przybytym z Warszawy do
Tarnina w pierwszych dniach
X 1939r. mjr. Cerklewisem.
sob. D. Ciechanowski „Materiały”
z. 1 s. 3, 6

WZ X1104

† red. Giesielski: Wacław

Toruń
ODR 58

W jego mieszkaniu doszło do spotkania
ppłk. Chylińskiego z mjr. Grusem.

Zginął w obozie koncentracyjnym w Stutthofie.

zob. Wrembel Henryk, T: M: 418/1044 Pom;
t. 3, cz. III s. 4

D.P. III'09

Por. Ciesielski Wacław

KW

ps. „Roman”

K.O. o.D.R.

Tonów

59

zob. Sadowski Józef,
Mówi nr 31806,
W-wa 1998, s. 186, poz. 180

Por. Ciesielski Wacław

K.O.O.D.R.
Tomii

60

ZKZ z Mieczami

ps. "Roman"

206. Sadowski Józef,
Młni numer 31806,
N-wo 1888, s.176, poz.21.

Por. Ciesielski Hactaw

K.O. O.D. 2.

Tonu

61

V M kl. V

ps. "Roman"

zob. Sadowski Józef,
Młni numer 31806,
W-wa 1993, s. 174, poz. 28.

Ciesielski Wacław ODR

320

3102

62

przebieg do Stronnictwa Narodo-
dowego; został szefem Wydziału
(Organizacyjny) S.O.

zob. B. Chramowski, Powstanie PPS
na Pomorzu Gdańskim..., Zapiski
Historyczne, t. LXVII, 2002, z. 14,
s. 155; t. 'probl. - Sprawy Krajowa'

№. VIII 08

Ciastek Wacław

u t

Tom 63
arg. - Gumnald

Przebiegiem w swoim wyznaczeniu przy ul. Mickiewicza
wobec z Rodzinnym i Czynnym oraz szóstka w sp.
- Gumnald, oraz z WZ-AK. Wyższej szóstki piórnym
z - Gumnald do WZ-AK. Podpisano przez Zdzisław
Kow. Arystokraty 13. XI. 1950, zamieszkały w obrotu w Sztokholmie.

Ad. T. ośrodek Dygertowa ul. K. 348/348 Pocz. - Notacji
z adresami w kamp. Ak., s. 7, 13 (wsp. Bydgoszcz).

W 11'13

+ Ciesielski Wacław
ps. „Roman”

002 54

zob. Chramowski B., Delegatura
Isedlu RI na Kraj
ne Pomoranu, Toruni 2011,
s. 38, 87-90

AP. VI/14

Adres żony i córki:
61-579 Poznań,

M-244

ODR-Toruń

† Ciesielski Władaw

Ciesielski
Wacław

